

GHIDUL SOLICITANTULUI

INTERVENȚIA DR-19

INVESTIȚII NEPRODUCTIVE LA NIVEL DE FERMĂ

- depunere on-line -

Prevederile prezentului Ghid se completează cu reglementările cuprinse în Manualul de Procedură pentru evaluarea generală a proiectului pentru intervenția DR-19 – *Investiții neproductive la nivel de fermă* postat pe site-ul www.afir.ro

PLANUL STRATEGIC PAC 2023 - 2027

Program finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin
FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea
Intervenției DR-19 - Investiții neproductive la nivel de fermă
Sesiunea 2026

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai finanțărilor din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) implementat prin Planului Strategic (PS) 2023-2027 și se constituie în suport informativ complex pentru întocmirea proiectelor conform exigențelor specifice ale PS PAC 2023-2027. Ghidul Solicitantului reprezintă detalierea tehnică și financiară ce cuprinde setul de informații necesare solicitantului pentru pregătirea, derularea și implementarea proiectului, respectiv pentru implementarea angajamentelor cu caracter compensatoriu, elaborat pentru fiecare intervenție din PS PAC 2023-2027, document care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul cererii de finanțare, proiectului tehnic, ale contractului de finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

Ghidul Solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări ca urmare a actualizării legislației naționale și comunitare sau procedurale – varianta actualizată a ghidului urmând a fi publicată pe pagina de internet www.afir.ro.

PREVEDERILE PREZENTULUI GHID SE COMPLETEAZĂ CU REGLEMENTĂRILE CUPRINSE ÎN MANUALUL DE PROCEDURĂ PENTRU INTERVENȚIA DR-19 – INVESTIȚII NEPRODUCTIVE LA NIVEL DE FERMĂ POSTAT PE SITE-UL WWW.AFIR.RO.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general despre PS PAC 2023-2027, consultați paginile de internet www.afir.ro și www.madr.ro, sau ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon și e-mail – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE

1.1 Contribuția intervenției DR-19 – Investiții neproductive la nivel de fermă la obiectivele PAC.....	4
--	---

2. PREZENTAREA INTERVENȚIEI DR-19

2.1. Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile	6
2.2. Condiții obligatorii pentru acordarea sprijinului	9
2.3. Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile	11
2.4. Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile	13
2.5. Principiile și criteriile de selecție ale proiectului	15
2.6. Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)	18

3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU Intervenția DR-19

3.1. Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare	19
3.2. Contractarea fondurilor	29
3.3. Achizițiile	34
3.4. Plata	37

4. INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1. Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare	39
4.2. Lista formularelor ce vor fi disponibile pe site-ul AFIR	41
4.3. Reguli privind transparența și publicarea informațiilor referitoare la beneficiar	42
4.4. Dicționar.....	44
4. 5. AFIR în sprijinul dumneavoastră	47

ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare	link www.afir.ro
Anexa 2 – Model Contract de Finanțare.....	link www.afir.ro
Anexa 3 – Fișa DR-19 - Investiții neproductive la nivel de fermă	link www.afir.ro
Anexa 4 – Ghidul de recomandări aferent Studiului privind <i>stabilirea costurilor standard pentru înființarea perdelelor naturale de protecție la nivelul fermelor</i>	link www.afir.ro
Anexa 5 – Coeficienți producție standard 2020	link www.afir.ro
Anexa 6 – Costurile standard pentru toate culturile anii 1-3	link www.afir.ro
Anexa 7 – Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale	link www.afir.ro
Anexa 8 – Declarație pe propria răspundere inexistență litigii terenuri	link www.afir.ro
Anexa 9 – Lista zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale	link www.afir.ro
Anexa 10 – Lista UAT din zona unde se implementează Instrumentul Teritorial Integrat (ITI)	link www.afir.ro
Anexa 11 – E 1.2 Fișa de evaluare generală DR-19	link www.afir.ro

Capitolul 1

PREVEDERI GENERALE

Această intervenție este dedicată Cererilor de Finanțare depuse de fermieri și formele asociative pentru investiții neproductive realizate la nivelul fermelor în vederea creării de perdele naturale de protecție pentru culturile din fermă, inclusiv pentru plantațiile pomicole și viticultură, fiind eligibile exploatațiile cu dimensiunea economică minimă de 4.000 euro SOC (calculată pe baza coeficienților SOC 2020).

Conform art. 7 al Hotărârii nr. 1570 din 28 Decembrie 2022, privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul Strategic 2023-2027, **solicitantul/beneficiarul trebuie să depună toate diligențele pentru a lua la cunoștință despre informațiile publice referitoare la intervenția din PS 2023-2027 în baza căreia intenționează să depună proiect, inclusiv cu privire la obligațiile care decurg din legislația națională în vigoare potrivit specificului/angajamentului proiectului.**

În acest sens, valabil pentru toți solicitanții/beneficiarii, se impune parcurgerea din timp a tuturor etapelor intermediare care vizează eliberarea documentelor legale privind avizarea investiției propuse prin proiect precum și autorizarea finală a investiției, respectiv deținerea următoarelor: Proiect Tehnic de înființare perdea naturală de protecție, documente emise de ANPM, documente emise de instituțiile abilitate în funcție de proiect, dacă este cazul.

Conform art. 8 al Hotărârii nr. 1570 din 28 Decembrie 2022, în cazul în care se constată crearea în mod artificial a condițiilor de către solicitant/beneficiar pentru obținerea sprijinului financiar, Autoritatea Contractantă nu va acorda niciun sprijin financiar pentru cererea respectivă.

Verificarile din etapele contractare, plată și monitorizare se vor realiza conform condițiilor precizate în ghidul și procedurile de verificare aferente sesiunii în care a fost depus și selectat proiectul.

1.1 Contribuția intervenției DR-19 – Investiții neproductive la nivel de fermă la obiectivele PAC

Intervenția DR 19 „Investiții neproductive la nivel de fermă” se încadrează, conform Regulamentului (UE) 2115/2021, art. 73, în tipul de intervenție „Investiții” și contribuie la atingerea obiectivelor specifice PAC privind:

- **OS 4** - Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, inclusiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și promovarea energiei sustenabile;
- **OS 5** - Promovarea dezvoltării sustenabile și gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice;
- **OS 6** - Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea

serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor

Prin urmare, elaborarea fișei intervenției DR-19 din PS 2023-2027 s-a realizat avându-se în vedere contribuția investițiilor finanțate la atingerea celor trei obiective specifice amintite. Contribuția la atingerea celor trei obiective specifice s-a avut în vedere și la elaborarea prezentului ghid, inclusiv la elaborarea Studiului pentru stabilirea costurilor standard pentru perdelele naturale de protecție.

Sprijinul din cadrul acestei intervenții se adresează investițiilor neproductive (INP) realizate la nivelul fermelor în vederea:

- ✓ Creării perdelelor naturale de protecție pentru culturile din fermă, cu scopul de a le proteja împotriva factorilor climatici (fenomene extreme climatice, vânt, troienirea zăpezii, secetă);
- ✓ Creșterii gradului de reziliență al fermelor în condițiile schimbărilor climatice;
- ✓ Creșterii biodiversității;
- ✓ Creșterii suprafeței cu elemente de peisaj.

Capitolul 2

PREZENTAREA INTERVENȚIEI DR 19

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Solicitanții eligibili pentru sprijinul acordat prin intervenția DR 19 sunt fermierii definiți în acord cu prevederile Regulamentului (UE) 2115/2021 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 Decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 precum și formele asociative ale fermierilor așa cum sunt stabilite prin intermediul PS PAC 2023-2027.

CATEGORIILE DE BENEFICIARII ELIGIBILI care pot primi fonduri nerambursabile sunt:

Fermieri cu excepția persoanelor fizice, constituiți ca:

- **Persoana fizică autorizată** (înființată în baza OUG nr. 44/ 2008), cu modificările și completările ulterioare;
- **Întreprinderi individuale** (înființate în baza OUG nr. 44/ 2008) cu modificările și completările ulterioare;
- **Întreprinderi familiale** (înființate în baza OUG nr. 44/ 2008) cu modificările și completările ulterioare;
- **Societate în nume colectiv – SNC** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate în comandită simplă – SCS** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate pe acțiuni – SA** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate în comandită pe acțiuni – SCA** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate cu răspundere limitată – SRL** (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate comercială cu capital privat** (înființată în baza Legii nr. 15/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);
- **Instituțiile de cercetare – dezvoltare**, precum și centre, stațiuni și unități de cercetare dezvoltare și didactice, inclusiv universități din domeniul agricol cu personalitate juridică, de drept public sau privat (înființate în baza Hotărârii de Guvern de înființare și funcționare specifice, în cazul celor de drept public, și în baza statutului de funcționare, în cazul celor de drept privat) având

în subordine stațiuni de cercetare-dezvoltare și didactice (definite potrivit legislației naționale în vigoare privind organizarea și funcționarea acestora), doar pentru unitățile de producție agricolă înregistrate la APIA (care demonstrează calitatea de fermier). În cazul stațiunilor de cercetare-dezvoltare și didactice aflate în subordinea Universităților cu profil agricol, se va avea în vedere ca în cadrul proiectului să se detalieze și să se ia în calcul doar activele unității vizate de investiție și nu activele Universității (de ex. calculul dimensiunii economice);

✚ **Regiile autonome**, care îndeplinesc condițiile privind calitatea de fermier, înființate în baza Hotărârii de Guvern de înființare și funcționare specifice. În cazul sucursalelor fără personalitate juridică (care îndeplinesc condițiile privind calitatea de fermier) aflate în structura regiilor autonome pentru care solicitantul este regia autonomă, se va avea în vedere ca în cadrul proiectului să se detalieze și să se ia în calcul doar activele sucursalei vizate de investiție și nu activele regiei autonome (de ex. calculul dimensiunii economice).

✚ **Societate agricolă** (înființată în baza Legii nr. 36/ 1991 cu modificările și completările ulterioare);

✚ **Societate cooperativă agricolă** înființată în baza Legii nr. 1/ 2005, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

✚ **Cooperativă agricolă** înființată în baza Legii nr. 566/ 2004, cu modificările și completările ulterioare;

✚ **Grup de producători și Organizație de producători** (Ordonanța Guvernului nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, cu completările și modificările ulterioare) care activează în sectorul pomicol, iar investițiile realizate deservește interesele propriilor membri;

✚ **Composesorate, obști și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor în calitate de fermieri** (menționate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare);

În cazul formelor asociative, pentru a fi eligibil în cadrul acestei intervenții, proiectul trebuie să fie depus în nume propriu, iar investiția va fi realizată pe terenurile deținute în proprietate sau folosință de către acestea.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele condiții:

✚ să desfășoare activități economice, sub una din formele de organizare menționate anterior, înregistrată în România;

✚ să acționeze în nume propriu;

✚ să asigure surse financiare stabile și suficiente pe întreaga durată de valabilitate a contractului.

Atenție!

Nu sunt eligibili solicitanții care se află în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicată), reorganizare judiciară, insolvență sau faliment (Legea 85/2014 de prevenire a insolvenței și de insolvență).

Pot depune proiecte:

- solicitanții/beneficarii, după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru programul SAPARD cât și prin FEADR, care achită integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare;

- solicitanții care respectă prevederile art. 15 al Hotărârii nr. 1.570 din 28 decembrie 2022, privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul Strategic 2023-2027, cu modificările și completările ulterioare.

Conform acestui articol, **un solicitant poate obține finanțare nerambursabilă din FEADR și de la bugetul de stat**

- **pentru un singur proiect aferent intervenției DR -19;**
- **pentru maxim 2 proiecte pentru intervenții diferite din cadrul PS PAC 2023 - 2027, respectiv maxim 3 proiecte, dacă cel de-al treilea proiect este aplicat în cadrul intervenției DR-19 - *Investiții neproductive la nivel de fermă*;**

În situația retragerii unei cereri de finanțare, solicitantul nu mai poate redepona o altă cerere de finanțare pentru aceeași intervenție.

Beneficiarul are obligația de a respecta în totalitate legislația națională și europeană pe perioada derulării contractului de finanțare, inclusiv perioada de monitorizare a proiectului de investiții pe fonduri europene, pentru care solicită finanțare nerambursabilă.

Atenție!

Având în vedere prevederile Regulamentului (UE) 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), toate cererile de finanțare depuse la AFIR, trebuie să cuprindă **“Declarație privind prelucrarea datelor cu caracter personal”**, datată și semnată de către reprezentantul legal al solicitantului.

Având în vedere prevederile art.9 din Regulamentul (UE) 2021/2115 principiile Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, beneficiarii vor respecta pe tot parcursul fluxului administrativ al proiectului, drepturile, libertățile și principiile enunțate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care se referă la acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală, interzicerea sclaviei și a muncii forțate, protecția datelor cu caracter personal, libertatea de exprimare și de informare, egalitate în fața legii, protecția mediului, luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare.

2.2 Condiții obligatorii pentru acordarea sprijinului.

Este important ca înainte de depunerea cererii de finanțare, să identificați, obiectiv, punctajul pe care proiectul îl întrunește și să-l menționați în cererea de finanțare, secțiunea A „Date despre tipul de proiect și beneficiar” – Prescorare.

ATENȚIE! Pentru justificarea condițiilor minime obligatorii specifice proiectului dumneavoastră, este necesar să prezentați în cadrul Proiectului tehnic toate informațiile concludente în acest sens (enumerare informații, fără a avea caracter limitativ), iar documentele justificative vor susține aceste informații.

Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 € SOC

Dimensiunea economică a exploatației agricole se calculează conform tabelului privind Stabilirea categoriei de fermă din cadrul cererii de finanțare, pe baza tuturor culturilor și animalelor (după caz) din fermă.

Dimensiunea economică se va calcula pe baza înregistrărilor /documentelor APIA din anul depunerii Cererii de finanțare /suprafața cu care s-a înscris în sistem/evidențele APIA pentru care nu s-a depus încă solicitare de Cerere unică de plată și a ultimei înregistrări/actualizări în Registrul Exploatației de la ANSVSA/ DSVSA efectuată înainte cu cel mult 30 de zile față de data depunerii Cererii de finanțare, ținând cont de Nota explicativă a RICA din subsolul tabelului SOC din Cererea de finanțare.

În cazul proiectelor depuse de **FORMELE ASOCIATIVE** (cooperative agricole, grupuri și organizații de producători etc.) se va avea în vedere dimensiunea economică a formei asociative și nu cumulul dimensiunilor economice ale fermelor deținute de membrii acesteia.

În cazul în care expertul nu regăsește în IACS suprafețele de teren menționate în tabelul „Coeficienți producție standard 2020” sau există diferențe între suprafața de teren declarată în proiect și cea din IACS, expertul va solicita APIA să certifice dacă solicitantul s-a înscris în sistem/evidențele APIA cu suprafața declarată în Cererea de finanțare.

Atenție!

Dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 4.000 € SOC, prag stabilit prin condiția de eligibilitate. În acest sens se va solicita un angajament, asumat prin Declarația pe propria răspundere (F).

☐ Solicitantul va figura în sistemul APIA și ANSVSA dacă este cazul, anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție

Solicitanții acestei intervenții, sub forma de organizare eligibilă pentru accesarea intervenției DR 19, au obligația să înscrie TOATE suprafețele agricole deținute în IACS. Întreaga bază de producție (suprafețe, animale, pasări și familii de albine) pentru care solicitantul deține documente de proprietate și/sau arendă/concesionare sau alte documente în conformitate cu cele solicitate în capitolul 4.1 se va înregistra în IACS și în Registrul Exploatațiilor de la ANSVSA/DSVSA/ANZ/Circumscripția veterinară, dacă este cazul.

☐ Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului.

Condiția de eligibilitate se consideră îndeplinită prin depunerea documentului emis de către Autoritatea Competentă de Mediu, pentru investiția propusă, la prima tranșă de plată.

Atenție!

Pentru îndeplinirea condiției de eligibilitate este foarte important să demarați din timp demersurile la APM.

☐ Solicitantul trebuie să prezinte proiectul tehnic avizat de o persoană fizică autorizată* /persoană juridică autorizată care deține certificat de atestare în domeniul silvic pentru proiectarea lucrărilor de împădurire și a perdelelor forestiere.

Se va verifica dacă solicitantul a prezentat proiectul de înființare a perdelei de protecție avizat de o persoană fizică autorizată* /persoană juridică autorizată și entitate înființată în baza OUG 44/2008, care deține certificat de atestare în domeniul silvic pentru proiectarea lucrărilor de împădurire și a perdelelor forestiere.

** Persoana fizică autorizată - reprezintă persoana fizică ce este atestată pentru proiectarea lucrărilor de plantare, îngrijire, îmbunătățiri funciare din domeniul silvic.*

Atenție:

Lista persoanelor fizice sau persoanelor juridice și entităților înființate în baza OUG 44/2008, atestate de autoritatea națională în domeniul silviculturii pentru proiectarea lucrărilor de regenerare, întreținere a semințișurilor și plantațiilor, lucrări de îngrijire a arboretelor, precum și a lucrărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul silvic este publicată și actualizată pe site-ul Comisiei de atestare (<http://progresulsilvic.ro/comisia-de-atestare>).

Proiectul tehnic trebuie să respecte elementele minime obligatorii pentru întocmirea Proiectului tehnic de plantare conform anexei nr. 12. Alegerea speciilor pe tipuri de zone, în funcție de sol și cultura protejată, alegerea structurii optime, amplasarea perdelelor în funcție de relief, alegerea sortimentului de arbori și arbuști pentru o eficiență optimă a perdelelor de protecție etc. se vor realiza pe baza **Ghidului de recomandări aferent Studiului privind stabilirea costurilor standard pentru înființarea perdelelor naturale de protecție la nivelul fermelor** (Anexa 4).

Atenție:

Materialului biologic de plantare necesar înființării perdelelor naturale de protecție (puieții forestieri) trebuie să fie însoțit de un document care certifică calitatea acestuia.

Fiecare lot de puieți forestieri trebuie însoțit de documentul de certificare a calității întocmit conform dispozițiilor legale în vigoare și de un certificat de proveniență întocmit conform actelor normative ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

2 Proiectul va viza în mod obligatoriu toate fazele tehnologice de dezvoltare a perdelei de protecție, inclusiv întreținerea acestuia în anii IV și V, care va fi asigurată din sursele proprii ale beneficiarilor.

Se va solicita un angajament, asumat prin Declarația pe propria răspundere (F).

2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile.

În cadrul unui proiect cheltuielile pot fi eligibile și neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului. Cheltuielile neeligibile înscrise în proiectul selectat trebuie de asemenea finalizate până la data depunerii ultimei Cereri de plată.

Atenție!

Pentru finalizarea proiectului FEADR este necesar ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție aferentă cheltuielilor eligibile, cât și partea de investiție realizată din cheltuielile neeligibile.

În cadrul intervenției DR-19 sprijinul se acordă pentru:

- Înființarea de perdele naturale de protecție pentru culturile agricole la nivelul fermelor inclusiv pentru plantațiile pomicole și viticultură, în baza costurilor standard (**anexa 6**).
- Completarea golurilor în anii II și III, conform costurilor standard aferente acestei operațiuni (**anexa 6**).
- Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului prin rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar.
- Costurile generale direct legate de investițiile prevăzute prin proiect, prin rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar, în limita a 5% din valoarea eligibilă a proiectului.

Costurile generale ale proiectului sunt costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate și sunt eligibile dacă respectă prevederile cap 4.7.3 din PS PAC 2023-2027 și îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:

a) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii sau rezultă din cerințele minime impuse de PS 2023 - 2027;

b) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, Studiu de fezabilitate, Proiect tehnic, Document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

c) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;

d) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții – montaj.

Cheltuielile de consultanță pentru management de proiect pentru obiectivul de investiții sunt eligibile dacă respectă condițiile anterior menționate și se decontează proporțional cu valoarea fiecărei tranșe de plată aferente proiectului. Excepție fac cheltuielile de consultanță pentru întocmirea dosarului Cererii de finanțare care se pot deconta integral în cadrul primei tranșe de plată doar în cazul în care aceste servicii fac obiectul unui contract de sine stătător sau sunt evidențiate în mod distinct în cadrul Contractului de consultanță pentru managementul de proiect.

De asemenea, **cheltuielile necesare pregătirii tuturor documentelor solicitate pentru întocmirea și completarea dosarului Cererii de finanțare** (până la semnarea Contractului de finanțare) precum:

- cheltuieli pentru studii de teren și proiectare,
- cheltuieli de organizare (de asistență) necesare în procesul de achiziții pentru activitățile efectuate înainte de încheierea Contractului de finanțare (asistența pentru derularea procedurilor de achiziții,
- elaborarea cererilor de ofertă, a caietelor de sarcini și a altor documente necesare derulării procedurilor de achiziții),
- cheltuieli pentru obținere avize, acorduri și autorizații necesare în dosarul Cererii de finanțare în vederea încheierii Contractului de finanțare, inclusiv onorariile aferente,

pot fi decontate, de asemenea, la prima tranșă de plată.

Costurile generale ale proiectului la care se referă art. 18, alin. (1) și alin. (3) din Hotărârea nr. 1570/2022 se defalcă pe subcapitole bugetare în cadrul bugetului indicativ al proiectului și trebuie să se încadreze în **maximum 5%** din totalul cheltuielilor eligibile.

În cazul solicitanților neplătitori de TVA, în temeiul legislației naționale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA.

Atenție!

Cheltuielile eligibile efectuate înainte de semnarea Contractului de finanțare, dar după depunerea Cererii de finanțare, sunt doar cele pentru care sprijinul se va acorda în baza costurilor standard prezente în fișa intervenției și în cererea de finanțare (înființare perdea naturală de protecție).

Aceste cheltuieli vor fi decontate după contractare și vor fi realizate în conformitate cu cererea de finanțare și proiectul tehnic de plantare depus și nu pot fi decontate dacă proiectul nu este contractat. Pentru proiectele pentru care solicitantul a menționat în cererea de finanțare că va realiza investiții evaluate pe baza costurilor standard după depunerea cererii de finanțare, dar înainte de semnarea contractului de finanțare, solicitantul va notifica AFIR că urmează să înceapă realizarea acestora în vederea efectuării verificării pe teren.

Atenție!

A nu se confunda costurile standard cu prețurile de referință (maximale). Astfel, în cazul operațiunilor pentru care sprijinul se acordă în baza costurilor standard, valoarea cheltuielilor eligibile este egală cu suma valorilor pentru fiecare operațiune în parte, prezente în fișa intervenției/cererea de finanțare, indiferent dacă prețul efectiv de achiziție este mai mic sau mai mare decât valorile costurilor standard din fișa intervenției/cererea de finanțare, exceptând operațiunile care se supun procedurii de achiziții.

Cheltuielile eligibile prezente în secțiunea de mai sus, care nu se regăsesc în costurile standard, reprezintă cheltuieli eligibile, însă cu respectarea rezonabilității prețurilor conform punctelor a) și c) precizate mai jos.

Cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului sunt eligibile dacă activele corporale și necorporale rezultate din implementarea proiectului sunt incluse în categoria activelor proprii ale beneficiarului și să fie utilizate pentru activitatea care a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru minimum 5 ani de la data efectuării ultimei plăți.

Rezonabilitatea costurilor este asigurată, după caz, prin:

- a) respectarea limitelor de prețuri din Baza de date cu prețuri de referință, postată pe pagina de internet a AFIR;
- b) valorile costurilor standard și contribuției în natură, potrivit fișei intervenției DR 19 sau din Cererea de finanțare;
- c) prezentarea a două oferte pentru bunuri și servicii a căror valoare este mai mare de 15.000 Euro și o ofertă pentru bunuri și servicii a căror valoare este mai mică sau egală cu 15.000 Euro *sau PrintScreen – uri de pe site-urile* furnizorilor de bunuri care cuprind informații despre furnizor, bunul ofertat, caracteristicile minimale, prețul și data la care este valabil prețul afișat.

Cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului sunt eligibile dacă:

- a) sunt realizate efectiv după data semnării contractului de finanțare cu agenția de plată și sunt în legătură cu îndeplinirea obiectivelor fiecărei intervenții, cu excepția cheltuielilor cu întocmirea și depunerea proiectelor care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare și a celor sprijinite prin intermediul costurilor standard care pot fi efectuate înainte de contractare, dar după depunerea cererii de finanțare;
- b) sunt efectuate pentru realizarea investiției cu respectarea rezonabilității costurilor;
- c) sunt efectuate cu respectarea prevederilor contractului de finanțare semnat cu agenția responsabilă de implementare;
- d) sunt înregistrate în evidențele contabile ale beneficiarului, sunt identificabile, verificabile și sunt susținute de originalele documentelor justificative, în condițiile legii.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile.

- **Cheltuieli neeligibile specifice:**

- achiziția de utilaje și echipamente agricole;
- întreținerea perdelelor naturale de protecție.

- **Cheltuieli neeligibile generale:**

- cheltuieli prevăzute la art. 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente „second hand”;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile (evitarea dublei finanțări cu beneficiarii schemei de ajutor de stat "SPRIJIN PENTRU INVESTIȚII ÎN NOI SUPRAFEȚE OCUPATE DE PĂDURI" din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) se va realiza la nivel de beneficiar de către AFIR);
 - taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul;
 - în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
 - cheltuielile efectuate înainte de depunerea solicitării de sprijin și înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, cu excepția cheltuielilor cu întocmirea și depunerea proiectelor, care pot fi efectuate înainte de depunerea cererii de finanțare și a cheltuielilor necesare implementării proiectelor care presupun înființare perdele de protecție, doar pentru acele operațiuni pentru care există costuri standard, care pot fi efectuate după depunerea cererii de finanțare.

- **Cheltuielile pentru înființarea de perdele naturale de protecție pe următoarele categorii de terenuri:**

- terenuri care fac obiectul unor litigii;
- pajiști permanente
- terenuri care au beneficiat de sprijin prin măsura 221 - Prima împădurire a terenurilor agricole din PNDR 2007-2013 sau submăsura 8.1 - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite din PNDR 2014-2020.

Pentru evitarea dublei finanțări, investițiile pe terenurile care au beneficiat de sprijin prin măsura 221 - Prima împădurire a terenurilor agricole din PNDR 2007-2013 sau submăsura 8.1 - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite din PNDR 2014-2020 nu sunt eligibile.

Pentru Organizațiile de producători din sectorul legume-fructe care aplică Programe Operaționale finanțate prin Pilonul I se vor face verificări încrucișate cu APIA pentru evitarea dublei finanțări.

Atenție:

Solicitantul va trebui să-și prevadă în bugetul proiectului și cheltuielile neeligibile (exemplu: operațiunile de întreținere pe care trebuie să le efectueze obligatoriu până în anul 5 inclusiv pentru a rezulta o perdea viabilă).

Atenție:

Cheltuielile neeligibile ale proiectului sunt suportate integral de către beneficiarul intervenției, fie prin resurse proprii, fie prin finanțare externă, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt ajutor public.

2.5 Principiile și criteriile de selecție ale proiectului.

Selecția pentru finanțarea proiectelor depuse în cadrul intervențiilor din PS 2023-2027 se desfășoară în conformitate cu prevederile H.G. nr. 1570/28.12.2022 și a Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic 2023-2027 (PS 2023-2027), aprobat prin Ordinul MADR 407/2023 și se aplică principiul concursului de proiecte, transpus printr-o procedură de selecție transparentă, bine documentată, nediscriminatorie, realizată pe baza criteriilor de selecție stabilite și aprobată prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Pentru această intervenție **pragul de calitate prestabilit este de 35 puncte.**

Sesiunea de depunere se organizează în două etape lunare stabilite prin nota de lansare.

Pentru această intervenție, pragul de calitate aferent primei etape lunare este de **65 puncte**, iar pragul de calitate aferent celei de-a doua etape lunare care reprezintă și pragul de calitate prestabilit (pragul minim) este de **35 puncte**.

Cererile de Finanțare care au punctajul estimat (auto-evaluare/pre-scoring) mai mic decât pragul de calitate lunar nu pot fi depuse în luna respectivă, sistemul on-line nepermițând încărcarea Cererii de Finanțare, acestea putând fi depuse în luna în care punctajul estimat este mai mare sau egal cu pragul de calitate respectiv.

Atenție!

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze în cadrul cererii de finanțare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii pentru menținerea sprijinului pe toată perioada Contractului de finanțare (perioada de implementare și monitorizare a proiectului).

Atenție!

Atenție! Este important ca înainte de depunerea Cererii de Finanțare, să identificați obiectiv punctajul estimat (autoevaluare, prescoring) pe care aceasta îl întrunește, și să-l menționați în Cererea de Finanțare, secțiunea A „Date despre tipul de proiect și beneficiar” precum și încadrarea corectă a proiectului din punct de vedere al alocării financiare a intervenției.

Toate cererile de finanțare eligibile vor fi punctate în conformitate cu Principiile/Criteriile de selecție următoare:

Nr. crt.	Principii de selecție și criterii de selecție	Punctaj
1.	Principiul sinergiei cu alte intervenții și/sau scheme/ angajamente de mediu	Max 30
	1.1 Proiecte care vizează investiții adresate terenurilor ocupate cu vii, livezi, pepiniere viticole și/sau pomicole și hamei	20
	1.2 Proiecte care vizează investiții adresate terenurilor arabile sub angajamente de mediu Punctajul se acordă numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil vizat de investiție se află sub un angajament în derulare în cazul următoarelor intervenții din PS PAC 2023-2027: • PD-04 - Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil • PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale) • DR-02 - Agro-mediu și climă pe terenuri arabile • DR-04 - Agricultură ecologică – Conversie • DR-05 - Agricultură ecologică – Menținerea certificării	10
	Punctajele de la 1.1 și 1.2 sunt cumulative. <i>Dacă se dorește primirea de punctaj pentru 1.1 sau 1.2, atunci perdeaua trebuie să deservească exclusiv doar categoriile de culturi de la cele două criterii de selecție, după caz, iar dacă se dorește obținerea punctajului cumulat perdeaua de protecție trebuie să deservească exclusiv atât categoriile de culturi de la criteriul 1.1 cât și pe cele de la 1.2.</i>	
2.	Principiul realizării investițiilor în zone cu constrângeri naturale	15
	2.1 Proiecte care vizează investiții adresate terenurilor agricole din zone cu constrângeri naturale*. Punctajul se acordă numai în cazul în care peste 50% din terenul agricol vizat de investiție se află în una din UAT-urile desemnate în PS PAC ANC ZM (DR-09), ANC SEMN (DR-10), ANC-SPEC (DR-11).	15

	<i>* Zone afectate de constrângeri naturale (zona montană-ANCZM) , zone afectate de constrângeri naturale semnificative (ANC SEMN) și zone afectate de constrângeri naturale specifice (ANC –SPEC).</i>	
3.	Principiul proprietății	Max 15
	3.1 Terenul agricol deservit de perdea se află în proprietatea solicitantului sau administrarea acestuia în cazul entităților publice cu personalitate juridică Punctajul se va acorda proporțional cu suprafața de teren deținută în proprietate/administrare din total teren deservit de investiție. Calculul se va efectua după următoarea formulă: $\text{Punctaj acordat} = \frac{SP}{STdes} \times 15$ unde: SP = Suprafața de teren deținută în proprietate/administrare deservită de perdea, inclusiv terenul ocupat de perdea STdes = Suprafata totală de teren deservită de perdea, inclusiv terenul ocupat de perdea Rezultatul va fi exprimat cu un număr de 4 zecimale Atenție: Suprafața deținută în administrare intră în calculul punctajului doar în cazul entităților publice cu personalitate juridică. Exemplu de calcul Se dorește înființarea unei perdele de protecție care va deservi (proteja) o livada. Suprafața totală (livadă deservită de perdea+perdea) este de 10 ha. Din cele 10 ha, 6 sunt în proprietatea solicitantului și 4 sunt în arendă. În această situație punctajul se calculează astfel: $(6:10)*15=9$ puncte.	15
4.	Principiul dimensiunii suprafeței acoperite de investiție	Max 20
	4.1 Proiecte care vizează investiții adresate terenurilor ocupate cu vii, livezi, pepiniere viticole și sau pomicole și hamei, cu dimensiunea: a) 5 – <10 ha b) 10 – ≤50 ha c) peste 50 ha	10 15 20
	4.2 Proiecte care vizează investiții adresate terenurilor arabile, cu dimensiunea: a) 10 – <50 ha b) 50 – ≤100 ha c) peste 100 ha	10 15 20

	Punctajul aferent criteriului de selecție 4.1 nu se poate cumula cu cel al criteriului 4.2 <i>In cazul fermierilor care fac dovada ambelor tipuri de terenuri (precizate la CS 4.1 și CS 4.2), se acordă punctajul care este cel mai avantajos fermierului.</i>	
5.	Principiul compoziției perdelei naturale de protecție	Max 20
	5.1 Perdele naturale de protecție care au în compoziție specii melifere a) cel puțin o specie b) cel puțin 3 specii	 10 20
	Punctajul se acorda solicitanților care utilizează și specii melifere din tabelul Specii forestiere cu potențial melifer – descriere, ecologie, producția de miere și aprecierea ponderii economico-apicol , pagina 40 din Ghidul de recomandări elaborat de Institutul Național de cercetare – dezvoltare în silvicultură “Marin Drăcea”. Se va menționa în proiectul tehnic faptul că se propun specii melifere și care sunt acestea.	
TOTAL		100

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Valoarea sprijinului va fi de maximum 200.000 euro/beneficiar.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 100%.

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE acordate pentru intervenția DR-19 – Investiții neproductive la nivel de fermă

Plata efectivă a sprijinului se realizează prin rambursarea valorii costurilor standard pentru operațiunile eligibile a fi sprijinite prin intermediul acestora, efectuate (suportate și plătite) în prealabil de beneficiar și prin rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar, în baza cererilor de plată depuse de beneficiar și autorizate la plată de către AFIR în urma parcurgerii procedurilor specifice ale AFIR, în conformitate cu prevederile art. 16 din H.G. nr. 1570/2022.

Procesul de acordare a sprijinului financiar în cadrul intervenției DR-19 include etapele de depunere a cererilor de finanțare, selecție, notificare a solicitantului privind finanțarea cererii de finanțare, semnare a contractului de finanțare și derulare a proiectului.

Cererea de finanțare depusă de beneficiar, împreună cu toate documentele anexate acesteia, rezultată în urma verificărilor, modificărilor și completărilor efectuate pe parcursul tuturor etapelor de evaluare și implementare, face parte integrantă din contractul de finanțare, iar prevederile acestora sunt obligatorii pentru beneficiar pe întreaga perioadă de derulare a proiectului.

Atenție!

În conformitate cu prevederile art. 62 din Regulamentul Comisiei (UE) nr. 2116/2021, cu modificările ulterioare și a HG 1570/2022, nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de finanțare în cadrul măsurilor PS 2023-2027. Fiecare proiect prin care se solicită finanțare prin FEADR, este verificat în ceea ce privește eventuala creare de condiții artificiale în fiecare din etapele procedurale pe care le va parcurge acesta. Dacă pe parcursul oricărei dintre aceste etape procedurale, se identifică crearea de condiții artificiale, se vor aplica măsurile și corecțiile financiare corespunzătoare (respingere CF/debit total/ debit parțial după caz).

În acest sens, vă recomandăm să studiați anexa 7 la Ghidul solicitantului, *Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PS 2023-2027* pentru evitarea oricăror situații conflictuale cu organismele de control.

3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului Cererii de Finanțare

Un solicitant poate depune o singură Cerere de finanțare în cadrul intervenției DR-19 pe toată durata de aplicare a acesteia.

Dosarul Cererii de Finanțare conține Cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative, conform listei documentelor prezentată la Cap. 4 din prezentul Ghid, care vor fi depuse exclusiv on-line, pe pagina de internet www.afir.ro.

Anexele Cererii de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

Formularul standard al Cererii de Finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil în format electronic, la adresa www.afir.ro.

3.1.1 Completarea Dosarului Cererii de Finanțare.

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de Finanțare completate olograf.

Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

Există în Cererea de finanțare câmpuri obligatoriu de completat și validări. Completarea incorectă a Cererii de Finanțare duce la imposibilitatea validării, semnării, încărcării și depunerii acesteia.

Atenție! Solicitanții nu vor numerota paginile dosarului Cererii de finanțare, dar vor consemna în coloana dedicată paginării din Cererea finanțare, numărul paginilor aferente fiecărui document anexat.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

În Cererea de finanțare, la lista E, se pot completa alte documente justificative ale proiectului, dacă sunt

necesare. Pentru fiecare document va trebui să existe câte un fișier cu extensia „pdf” care să fie încărcat ulterior.

Atenție!

Având în vedere prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, toate Cererile de Finanțare depuse la AFIR conțin *Declarația privind prelucrarea datelor cu caracter personal*.

Solicitanții trebuie să dețină semnătură electronică calificată care în sensul Regulamentului (UE) nr. 910/2014 se bazează pe un certificat calificat emis de un furnizor de servicii care se află în lista oficială a Uniunii Europene și care se regăsește la <https://eidas.ec.europa.eu/efda/tl-browser/#/screen/home>.

În cadrul Cererii de finanțare semnătura electronică trebuie creată EXCLUSIV cu ajutorul unei aplicații care permite semnarea fișierelor de tip pdf inteligent care conțin câmp dedicat pentru semnătură, precum Adobe Reader, având dispozitivul criptografic (token-ul) conectat la calculatorul/ laptopul semnatarului, sau utilizând un token virtual dacă furnizorul dumneavoastră v-a livrat unul.

Atenție!

Conform cunostințelor AFIR aplicațiile/serviciile de semnare la distanță care presupun încărcarea unui document în cadrul unei pagini web, iar apoi descărcarea acestuia în forma semnată disponibile pe piață NU permit semnarea documentelor de tip pdf inteligent care conțin câmp de semnătură, precum Cererile de Finanțare puse la dispoziție de AFIR.

Așadar, solicitanții pot depune Cererea de finanțare exclusiv prin utilizarea semnăturii electronice bazată pe certificat digital calificat.

De asemenea aceștia pot depune documentele anexă întocmite în nume propriu aferente Cererii de Finanțare, semnate electronic cu o semnătură bazată pe certificat digital calificat (de ex. în cazul documentelor word emise de solicitant, acestea se pot exporta direct în fișiere tip pdf și semna electronic fără listare, iar în cazul documentelor emise de alte instituții/entități, acestea se vor scana).

Atenție!

Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, beneficiarul poate obține fonduri în avans, conform prevederilor REGULAMENTULUI (UE) 2021/2116 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 și respectiv, ale H.G. nr. 1570/2022 privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul Strategic PAC 2023-2027.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans de până la 50% din contribuția financiară a Uniunii Europene și contribuția publică națională, conform art. 10, alin. (1) din Hotărârea nr. 1570/2022 prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Cererii de Finanțare, are posibilitatea de a

solicita obținerea avansului ulterior semnării Contractului de Finanțare FEADR pe parcursul implementării, o singură dată.

Conform art. 10, alin. (2) din Hotărârea nr. 1570/2022, plata avansului este condiționată de constituirea unei garanții în procent de 100% din valoarea avansului, prezentată, în cazul beneficiarilor publici, sub formă de scrisoare de garanție bancară sau scrisoare de garanție emisă de o instituție financiară nebanară înregistrată pe toată perioada de valabilitate a garanției în Registrul special al Băncii Naționale a României.

Utilizarea avansului se justifică de către beneficiar pe bază de documente până la expirarea duratei de implementare prevăzute în contractul de finanțare.

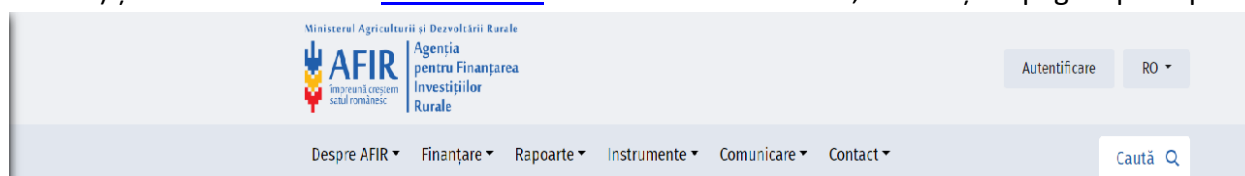
Solicitanții care vizează investiții amplasate în arealul ITI Delta Dunării, vor bifa, în scopul monitorizării acestor investiții, punctul dedicat acestei informații din Cererea de Finanțare. Pentru încadrarea amplasamentului investiției în teritoriul ITI, solicitanții pot consulta Lista UAT din zona unde se implementează Instrumentul Teritorial Integrat (ITI) care se regăsește în Anexa 10 la prezentul Ghid.

3.1.2 Depunerea dosarului Cererii de Finanțare.

Pentru a depune cereri de finanțare on-line solicitanții care nu au cont pe site-ul www.afir.ro vor trebui să își creeze cont de utilizator în cadrul acestui portal. Utilizatorii care au deja cont creat îl pot utiliza pentru încărcarea cererilor de finanțare în format electronic. Pașii care trebuie parcurși pentru încărcarea cererilor de finanțare în portalul AFIR sunt următorii:

I. Accesarea site-ului AFIR

Accesul la portal se realizează prin intermediul unui web-browser (ex: Microsoft Edge, Mozilla Firefox) și accesarea adresei www.afir.ro. Odată accesată adresa, va fi afișată pagina principală.

II. Creare cont si/sau autentificare

Pentru logare se utilizează perechea nume utilizator-parola obținute la crearea contului pe site urmat de acționarea butonului Autentificare:

În cazul în care nu dețineți un cont, accesați opțiunea Creare cont. Anterior creării unui cont pe site-ul AFIR trebuie să dețineți o adresă de e-mail validă.

Conectați-vă cu adresa de email

Adresa de email

Parola

☐ Doresc să rămân conectat

[Ați uitat parola?](#)

Conectare

[Nu aveți un cont?](#) [Creare cont](#)

După înregistrare, utilizatorul va primi un e-mail de confirmare și va trebui să urmeze instrucțiunile din respectivul mesaj pentru activarea contului creat.

III. Pregătire documente pentru încărcare

După autentificare, utilizatorul va avea posibilitatea accesării aplicației privind depunerea de proiecte și gestionării celor existente în cont.

Prin selectarea sesiunii de depunere aferent domeniului de intervenție ce se dorește a fi accesat, utilizatorul va avea posibilitatea descărcării cererii de finanțare în format pdf inteligent în vederea completării.

IV. Încărcarea Cererii de Finanțare, a anexelor tehnice și administrative.

Sunt disponibile următoarele secțiuni:

1. Încărcarea formularului Cerere de Finanțare

La încărcarea Cererii de Finanțare vor avea loc o serie de validări în scopul de a ajuta solicitantul în corectarea diverselor probleme precum:

- formularul Cererii de Finanțare trebuie să fie redactat electronic.
- se va utiliza ultima versiune de Cerere de Finanțare, publicată pentru sesiunea respectivă.
- denumirea fișierelor nu trebuie să conțină caracterele speciale “~” # % & * : < > ? / \ { | } ”

Atenție!

Pentru a preveni respingerea Cererii de Finanțare ca urmare a descoperirii unor erori de formă în completarea Cererii de Finanțare, solicitantul are responsabilitatea încărcării unei cereri de finanțare în care informația să fie completă și conformă cu realitatea.

În funcție de informațiile completate în cererea de finanțare privind amplasarea proiectului – Regiune - Județ, se va stabili Centrul regional la care se va lansa fluxul de Depunere Cerere de Finanțare

2. Încărcare documente anexate Cererii de Finanțare

Utilizatorul va încărca fiecare document în parte, încărcarea fiind de tip asincron.

Formatul fișierelor scanate trebuie să fie .pdf, cu o rezoluție de minim 200 dpi.

Recomandăm denumirea acestora conform listei documentelor din Cererea de finanțare (numărul și primele două-trei cuvinte).

După realizarea pașilor de mai sus, utilizatorul va acționa butonul de Upload, iar la finalizarea încărcării, acesta va primi un mesaj de confirmare, dacă toate fișierele au fost încărcate cu succes.

Atenție! La încărcarea online a proiectului solicitantii vor trebui să încarce toate documentele care au bifat pe coloana „Obligatoriu pentru toate proiectele”. În caz contrar proiectul nu se va putea depune online.

După încărcarea cu succes a tuturor fișierelor se va acționa butonul Depunere Proiect, în vederea transmiterii acestuia către AFIR.

Alocarea numărului de ordine al Cererii de Finanțare se va realiza prin generarea unei secvențe unice pe sesiune.

Ulterior depunerii, pentru solicitanți, vor fi disponibile numai acțiunile privind vizualizarea detaliilor proiectului precum și funcționalități de afișare a istoricului acestuia.

Pentru detalii privind depunerea online se pot consulta instrucțiunile disponibile în format pdf/video.

Este strict interzisă utilizarea tuturor roboților sau scripturilor care colectează în mod automat resursele, folosirea programelor care imită caracteristicile unui utilizator uman sau care oferă un avantaj nedrept și/sau folosirea de click-bots sau script-uri care execută click-uri în mod automat sau reproduc în alt mod comportamentul uman.

Este strict interzisă utilizarea simultană de locații multiple/ip-uri multiple pentru același User.

3. Încărcare alte documente

În această secțiune, utilizatorul are posibilitatea de a încărca și alte documente justificative ale proiectului. După realizarea pașilor de mai sus, utilizatorul va acționa butonul de Upload, iar la finalizarea încărcării, acesta va primi un mesaj de confirmare, dacă toate fișierele au fost încărcate cu succes. După încărcarea cu succes a tuturor fișierelor, acestea vor fi transferate la AFIR.

Acestea se vor regăsi în Sistemul de gestiune a documentelor, în folder-ul proiectului, concomitent cu pornirea fluxului de Depunere-Evaluare. Alocarea bonurilor de ordine se va realiza prin generarea unei secvențe unice pe sesiune. După depunerea proiectelor, pentru solicitanți, sunt disponibile numai acțiunile „Vizualizare”, „Statusuri”.

Atenție!

Pentru a preveni respingerea Cererii de Finanțare ca urmare a descoperirii unor erori de formă în completarea acesteia, solicitantul are responsabilitatea încărcării unei Cereri de Finanțare în care informația să fie completă și conformă cu realitatea.

Pentru Cererile de Finanțare a căror încărcare on-line prin intermediul portalului AFIR se realizează după ora 14.00, termenul privind verificarea condițiilor de admitere se derulează din ziua următoare. În ultima zi de depunere a licitației lunare, încărcarea on-line se realizează până la ora 16.00.

Cererea de Finanțare și toată documentația aferentă nu trebuie să fie semnate și ștampilate pe

fiecare pagină.

Atenție!

Solicitantul își asumă veridicitatea documentelor, iar dacă la prezentarea acestora în original se constată neconcordanțe care afectează condițiile de eligibilitate sau selecție, se va lua decizia de neîncheiere a Contractului de finanțare și încadrarea proiectului cu statut de contract neîncheiat.

Piesele desenate care depășesc formatul A3, se pot atașa salvate direct în format .pdf, la care se va adăuga declarația proiectantului privind conformitatea cu planșele originale din Cererea de Finanțare.

Retragerea Cererii de Finanțare se poate efectua online prin completarea, semnarea formularului de retragere de către solicitant/ reprezentant legal, formular ce va fi scanat și transmis online. Solicitanții care au optat pentru retragerea cererii de finanțare nu mai au posibilitatea de a depune o altă cerere de finanțare în aceeași sesiune.

Atentie!

Nu se poate reveni asupra unei solicitări de retragere a unei Cereri de Finanțare!

3.1.3 Verificarea dosarului Cererii de Finanțare.

În acord cu prevederile naționale și cu cele comunitare în vigoare, privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) va introduce în etapa de evaluare a proiectelor, semnarea electronică a documentelor emise.

În acest sens, documentele aferente etapei de evaluare transmise de AFIR în format electronic către solicitanți, vor avea aplicate semnături electronice.

Verificarea cererilor de finanțare se face la:

- ☒ CRFIR, pentru toate proiectele

1. Încadrarea cererii de finanțare în funcție de autoevaluarea scorului (pre-scoring).

Cererea de finanțare este admisă pentru verificarea eligibilității și a criteriilor de selecție în cazul în care autoevaluarea scorului punctajului solicitantului este mai mare sau egală cu pragul de calitate al lunii în care a depus Cererea de finanțare.

Proiectele al căror punctaj va scădea în urma evaluării AFIR sub pragul de calitate, vor fi declarate neconforme și nu vor intra în etapa de selecție.

2. Verificarea eligibilității Cererii de Finanțare

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- ☒ verificarea eligibilității solicitantului;

- ☑ verificarea criteriilor de eligibilitate a investiției;
- ☑ verificarea bugetului indicativ al cererii de finanțare.
- ☑ verificarea tuturor documentelor anexate Cererii de Finanțare.

Cazurile în care expertul evaluator poate solicita informații suplimentare sunt următoarele:

1. în cazul în care documentele prezentate sau mențiunile din cererea de finanțare conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii între mențiunile acestora;
2. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/neeligibile nu este făcută corect.

Atenție!

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare dacă, pe parcursul verificărilor și implementării proiectului, se constată de către AFIR că este necesar. Informațiile suplimentare se vor solicita de către experții evaluatori în sistem online, iar răspunsul va fi transmis online.

Pentru criteriile de eligibilitate și selecție se pot solicita clarificări, documente suplimentare fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea Cererii de finanțare.

Se acceptă orice informații și alte documente care certifică o stare de fapt existentă la momentul depunerii Cererii de finanțare, care vin în susținerea și clarificarea informațiilor solicitate din documentele obligatorii existente la dosarul Cererii de finanțare.

În cazul în care restul documentelor din Cererea de finanțare nu sunt în conformitate cu forma cerută la cap. 4. „Documentele necesare întocmirii Cererii de Finanțare”, Cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

3. Verificarea criteriilor de selecție

În urma acestor verificări pot exista următoarele situații:

- ☑ proiectul este neeligibil;
- ☑ proiectul este eligibil și va avea un punctaj $\geq$ pragul de calitate lunar/prestabilit.
- ☑ proiectul eligibil este neconform dacă are un punctaj $<$ pragul de calitate lunar/prestabilit

proiectul este neconform dacă a fost încadrat greșit din punct de vedere al componentei cu alocare financiară distinctă, aferente unei intervenții

4. Selecția proiectelor.

Stabilirea criteriilor de selecție, punctajelor de selecție, a pragului de calitate prestabilit, a pragului de calitate lunar și modalitatea de repartizare a fondurilor neutilizate din cadrul unei componente către componenta/componentele supralicitate precum și alocarea sesiunii pentru

fiecare intervenție sunt realizate la inițiativa AM PS cu consultarea prealabilă a Comitetului de Monitorizare pentru PS 2023 - 2027 și se aplică pentru sesiunile de proiecte organizate după data avizului Comitetului de Monitorizare pentru PS.

Pentru fiecare sesiune de depunere se face un **ANUNȚ DE LANSARE A LICITAȚIEI** în care se vor prezenta: intervalul de depunere a Cererilor de Finanțare, durata celor 2 etape lunare, alocarea sesiunii, alocarea aferentă fiecărei etape lunare, pragul de calitate prestabilit și pragul de calitate lunar, după caz modalitatea de repartizare a fondurilor neutilizate din cadrul unei componente către componenta/componentele supralicitate în ordinea de priorizare prestabilită în urma consultării Comitetului de Monitorizare, precum și modalitatea de informare a potențialilor beneficiari cu privire la lansarea sesiunii.

Solicitanții, la depunerea proiectului, completează obligatoriu în Cererea de finanțare câmpul aferent punctajului estimat (autoevaluare/prescoring).

Atenție !
Evaluarea criteriilor de selecție se face numai în baza documentelor depuse odată cu Cererea de finanțare.

Depunerea și evaluarea proiectelor se realizează lunar doar pentru proiectele ce au punctajul estimat (autoevaluare/prescoring) mai mare sau egal decât pragul de calitate aferent lunii respective.

Depunerea proiectelor în cadrul sesiunii se oprește înainte de termenul limită prevăzut în nota de lansare, atunci când valoarea publică totală a proiectelor depuse de la începutul sesiunii având un punctaj estimat (autoevaluare/prescoring) mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent etapei lunare respective, excluzând valoarea publică totală a proiectelor retrase, ajunge la 150% din nivelul alocării sesiunii, cu excepția primelor 5 zile calendaristice din fiecare etapă de depunere când depunerea proiectelor se realizează indiferent de nivelul plafonului.

Atenție! Proiectele al căror punctaj estimat de solicitanți va scădea în urma evaluării AFIR sub pragul de calitate corespunzător lunii respective cât și proiectele încadrate greșit din punct de vedere al componentei cu alocare financiară distinctă aferente unei intervenții, vor fi declarate neconforme.

Astfel, proiectele care în mod eronat au avut punctaj estimat mai mare sau egal cu pragul de calitate sau au fost greșit încadrate pe alta intervenție/componentă sunt declarate neconforme și nefinanțate.

Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile, după cum urmează:

- (a) În cazul în care depunerea se încheie în prima etapă lunară, alocarea disponibilă pentru selecție reprezintă întreaga alocare a sesiunii de depunere;
- (b) În cazul în care depunerea se încheie în a-II-a etapă lunară, alocarea disponibilă este următoarea:
 - 1° pentru selecția aferentă primei etape lunare, alocarea disponibilă reprezintă 50% din alocarea sesiunii de depunere;
 - 2° pentru selecția aferentă celei de-a doua etape lunare, alocarea disponibilă reprezintă 50% din alocarea sesiunii de depunere la care se adaugă alocarea neconsumată de la etapa lunară 1.

În situația în care etapa lunară de depunere se încheie în primele 5 zile, pentru facilitarea procesului de selecție, anterior Raportului de selecție lunar, se întocmește un Raport de selecție

intermediar după evaluarea proiectelor în ordinea descrescătoare a punctajul estimat a căror valoare publică totală reprezintă 80% din alocarea disponibilă aferentă etapei.

În situația în care sesiunea de depunere parcurge cele două etape lunare, proiectele depuse în etapa 1 declarate eligibile fără finanțare vor intra în competiție cu proiectele din cea de-a doua etapă lunară, urmând a fi incluse în Raportul de Selecție lunar sau, după caz, intermediar, aferent etapei 2.

Se va ține cont de necesitatea păstrării unei rezerve pentru finanțarea contestațiilor, în limita a 20% din alocarea aferentă fiecărei etape lunare, după caz.

În cazul proiectelor cu același punctaj, departajarea acestora se face în următoare ordine a criteriilor de departajare:

- 1. Proiecte care vizează investiții adresate terenurilor ocupate cu vii, livezi, pepiniere viticole și/sau pomicole și hamei**
- 2. Principiul dimensiunii suprafeței acoperite de investiție**
- 3. Valoarea eligibilă a proiectului, în sensul prioritizării proiectelor cu o valoare mai mare.**

După publicarea raportului de selecție intermediar/lunar pe pagina de internet AFIR, solicitanții au la dispoziție 7 zile lucrătoare începând cu ziua lucrătoare imediat următoare postării pe pagina de internet AFIR a raportului de Selecție pentru a depune contestații cu privire la rezultatul evaluării.

IMPORTANT !

Solicitanții pot depune o singură contestație cu privire la rezultatul evaluării după publicarea primului Raport de selecție în care proiectul este inclus. Orice a doua contestație depusă de același solicitant referitoare la un raport de selecție, precum și contestația depusă la un raport de selecție ulterior primului raport în care a fost consemnat rezultatul evaluării vor fi considerate inadmisibile.

Urmare soluționării contestațiilor, Comisia de soluționare a contestațiilor va proceda astfel:

- a) pentru contestațiile depuse aferent unui Raport de selecție intermediar, vor fi selectate proiectele cu punctajul total mai mare sau egal cu punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare aferent Raportului de selecție intermediar respectiv, cu aplicarea criteriilor de departajare aferente intervenției. Proiectele eligibile neselectate vor rămâne în așteptare și vor intra în competiție cu proiectele din Raportul de selecție lunar al etapei respective, după caz.
- b) pentru contestațiile depuse aferente unui Raport de selecție lunar vor fi selectate proiectele cu punctajul total mai mare sau egal cu punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare aferent etapei respective, cu aplicarea criteriilor de departajare aferente intervenției ori mai mare sau egal cu pragul de calitate lunar aferent etapei respective în situația în care valoarea publică totală a proiectelor selectate din raportul de selecție lunar aferent este mai mică decât alocarea disponibilă pentru selecția etapei stabilită conform art.8 alin.(2), din *Regulament de organizare și funcționare al procesului*

de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic PAC 2023-2027 (PS 2023-2027), după caz.

Urmare publicării raportului de contestații lunar, există posibilitatea întocmirii unui *Raport de selecție aferent etapei pentru care au fost finalizate contestațiile*, după caz, conform *Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic PAC 2023-2027 (PS 2023-2027).*

IMPORTANT !

Procesul de **SELECȚIE** și procesul de **SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR** se desfășoară potrivit „Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare și soluționare a contestațiilor pentru proiectele aferente intervențiilor de dezvoltare rurală din Planul Strategic PAC 2023-2027 (PS 2023-2027)” *cu modificările și completările ulterioare*, în vigoare la momentul lansării sesiunii, publicat pe site-urile www.madr.ro și www.afir.ro

Solicitanții pot să-și retragă în orice moment cererile de finanțare. Nu se poate reveni asupra unei solicitări de retragere a unei cereri de finanțare!

3.2 Contractarea fondurilor

După aprobarea Raportului de selecție/Raportului de contestații în care sunt incluse proiectele aprobate pentru finanțare, AFIR notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție prin documentul „*Notificarea beneficiarului privind selectarea Cererii de Finanțare și semnarea Contractului de finanțare*”.

Un proiect selectat poate fi declarat neeligibil, dacă în urma verificării se constată neconcordanțe între documentele depuse online și cele din dosarul original a cererii de finanțare.

În vederea încheierii Contractului de finanțare în termen **de maximum 6 luni** de la transmiterea *Notificării privind selectarea cererii de finanțare* solicitantul va depune la Autoritatea Contractantă (CRFIR) următoarele documente, cu caracter obligatoriu:

1. Dosarul original după care s-a scanat, pentru conformitatea documentelor încărcate online.

Solicitanții prezintă la contractare exemplarul original al Cererii de Finanțare și a documentelor anexe în original, pentru confirmarea documentelor încărcate online.

Solicitanții vor prezenta în dosarul pe suport de hârtie doar documentele care au fost scanate, pentru probarea conformității cu documentele încărcate online. În cazul în care se vor constata neconcordanțe în urma verificării documentelor solicitate în vederea încheierii contractului de finanțare și/sau între documentele încărcate on-line și documentele depuse pe suport de hârtie, care pot afecta criteriile de selecție sau condițiile de eligibilitate, Cererea de finanțare se va declara neeligibilă/neselectată pentru finanțare, cu consecința neîncheierii contractului de finanțare și încadrarea proiectului cu statut de contract neîncheiat.

2. Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante locale, valabile la data încheierii contractului, emise de către primăriile pe raza cărora solicitanții își au sediul social și punctele de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor).

3. Graficul de eșalonare a datoriilor către bugetul consolidat (în cazul în care beneficiarul figurează cu datorii restante fiscale);

În vederea semnării contractului de finanțare, în baza acordului reprezentantului legal, exprimat în cererea de finanțare, pentru consultarea bazei de date a IGPR și ANAF, AFIR obține certificatul care atestă lipsa datoriilor restante fiscale și sociale pentru beneficiar și extrasul de pe cazierul judiciar al reprezentantului legal. În situația în care AFIR nu poate consulta baza de date a celor două instituții, se va solicita beneficiarilor, prin intermediul informațiilor suplimentare, la încheierea contractului de finanțare, prezentarea certificatului de atestare fiscală și a cazierului judiciar.

4. Adresa emisă de bancă/trezorerie cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea și adresa băncii/ trezoreriei, codul IBAN al contului de operațiuni cu AFIR).

5. Copia documentului de identitate al reprezentantului legal al beneficiarului;

6. Dovada achitării integrale a datoriei față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere (dacă este cazul);

7. Graficul de eșalonare anuală a plăților, asumat de beneficiar

În caz de neprezentare a documentelor de către solicitant în termenul precizat în Notificarea AFIR privind selectarea cererii de finanțare sau în cazul în care acesta se regăsește înregistrat în evidențele AFIR cu debite sau nereguli, Agenția nu va încheia Contractul de finanțare.

ATENȚIE! Beneficiarul este obligat să respecte Graficul de eșalonare anuală a plăților asumat prin Contractul de finanțare, pe toată durata de implementare a proiectului, în caz contrar fiind sancționat conform prevederilor Contractului de finanțare.

Atenție!

În vederea încheierii Contractului de finanțare, AFIR informează toți solicitanții care au proiecte selectate pentru contractare că reprezentanții legali trebuie să dețină semnătură electronică în vederea semnării contractului de finanțare.

Atenție!

La momentul încheierii contractului de finanțare, beneficiarul nu trebuie să fie în insolvență. În cazul în care, în urma verificărilor făcute, acesta figurează în Buletinul Procedurilor de Insolvență, nu se contractează și se întocmește nota de neîncheiere a contractului de finanțare cu notificarea beneficiarului.

Vizita pe teren

Verificarea pe teren se realizează pentru toate Cererile de finanțare selectate și are loc înaintea încheierii contractului, după ce solicitantul depune documentele solicitate prin Notificarea beneficiarului privind selectarea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare.

Numai în cazuri excepționale, atunci când condițiile meteorologice nu permit efectuarea vizitei pe teren, Șeful SIBA poate decide asupra efectuării sau nu a vizitei pe teren, cu aprobarea Directorului CRFIR. Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea informațiilor.

În cazul în care se constată neconcordanțe care afectează condițiile de eligibilitate, în urma verificării pe teren, se va emite decizia de neîncheiere a contractului de finanțare.

Dacă sunt îndeplinite integral condițiile, în urma primirii și verificării documentelor obligatorii, precum și în urma verificării pe teren, Autoritatea Contractantă va proceda la încheierea Contractului de Finanțare. În acest sens, beneficiarul proiectului selectat pentru finanțare va primi pe adresa de e-mail, contractul de finanțare, semnat electronic de Autoritatea Contractantă, urmând ca acesta să îl semneze și să transmită Autorității Contractante, prin intermediul platformei informatice, contractul de finanțare însoțit de anexe și documentele atașate, semnate electronic de către reprezentantul legal.

Pentru stabilirea valorii în lei la încheierea Contractului de finanțare se va utiliza cursul euro-leu stabilit de Banca Centrală Europeană, publicat pe pagina web: <http://www.ecb.int/index.html>, valabil la data de 01 ianuarie a anului în care se încheie contractul de finanțare.

Important! Bugetul indicativ din Cererea de finanțare aprobat în urma evaluării Cererii de finanțare devine anexă la Contractul de finanțare.

În cazul în care beneficiarul nu acceptă finanțarea nerambursabilă, nu depune documentele obligatorii necesare în etapa de contractare a proiectului ori nu transmite contractul de finanțare semnat electronic și nu notifică AFIR în această perioadă, se consideră că beneficiarul renunță la sprijinul financiar.

Durata de execuție a contractului de finanțare este de 3 ani de la data semnării contractului de finanțare.

Durata de execuție prevăzută mai sus **poate fi prelungită conform prevederilor HG nr 1570/2022**, cu acordul prealabil al AFIR și **cu aplicarea penalităților specifice** beneficiarilor publici sau privați, prevăzute în Contractul de Finanțare, la valoarea nerambursabilă rămasă de plătit.

Duratele de execuție prevăzute mai sus, **se pot suspenda la cererea beneficiarului**, în situații de forță majoră sau în cazul în care pe parcursul implementării proiectului se impune obținerea, din motive neimputabile beneficiarului, de avize/acorduri/autorizații, după caz, pentru perioada de timp necesară obținerii acestora. Pentru oricare dintre aceste situații, beneficiarul are obligația de a notifica Autoritatea Contractantă și de a fundamenta solicitarea de suspendare cu documente justificative.

Durata maximă de execuție a contractelor de finanțare nu poate depăși termenul maxim de plată de 31.12.2029, prevăzut de REGULAMENTUL (UE) 2021/2115.

Precizări referitoare la durata de valabilitate și de monitorizare a contractului de finanțare:

Durata de valabilitate a contractului de finanțare cuprinde durata de execuție a contractului, la care se adaugă **5 ani de monitorizare de la data ultimei plăți** efectuate de Autoritatea Contractantă.

Activele corporale și necorporale rezultate din implementarea proiectelor finanțate potrivit intervențiilor PS 2023-2027, inclusiv prin schemele de ajutor de stat/de minimis, trebuie să fie incluse în categoria activelor proprii ale beneficiarului și să fie utilizate pentru activitatea care a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru minimum 5 ani de la data efectuării ultimei plăți.

Odată cu depunerea cererii de finanțare, se înțelege că solicitantul își dă acordul în ceea ce privește publicarea pe site-ul AFIR a datelor de contact (denumire, adresă, titlu și valoare proiect) referitoare la solicitant și la Cererea de finanțare a acestuia.

PRECIZĂRI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans de până la 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă, la data depunerii Cererii de finanțare sau după semnarea contractului de finanțare, pe parcursul implementării proiectului, o singură dată, în condițiile prevăzute în Instrucțiunile de plată anexă la Contractul de finanțare. Avansul se acordă la solicitarea beneficiarului după semnarea Contractului de finanțare, conform art. 10, alin. (1) din Hotărârea nr. 1570/2022.

Atenție!

AFIR efectuează plata avansului în contul beneficiarilor, deschis la Bancă/ Trezoreria Statului.

Pentru beneficiarii care decid să efectueze cheltuieli înainte de semnarea Contractului de finanțare, realizate în conformitate cu cererea de finanțare și proiectul de plantare, după depunerea Cererii de finanțare în vederea înființării perdelei naturale de protecție, se va acorda avans corelat cu valoare eligibilă a proiectului rămasă de executat, cu respectarea condițiilor privind acordarea avansului.

În cazul beneficiarilor privați care derulează achiziții directe utilizând Baza de date cu prețuri de referință AFIR, avansul se acordă pe baza contractului de vânzare cumpărare a bunului/echipamentului respectiv, prezentat de beneficiarul privat la momentul solicitării avansului.

Pentru a beneficia de avans beneficiarul este obligat să depună o garanție sub formă de scrisoare de garanție, irevocabilă și necondiționată prin condiții generale și/sau speciale de garantare, emisă

în condițiile legii, de o instituție de credit bancară deschisă pe teritoriul României, sau în cazul beneficiarilor publici și de un fond de garantare, în condițiile OUG 79/2009.

IMPORTANT!

Solicitantul/Beneficiarul trebuie să depună din proprie inițiativă toate eforturile pentru a lua cunoștință de toate informațiile publice referitoare la intervenția din PS 2023-2027 în vederea selectării pentru finanțare și să cunoască toate drepturile și obligațiile prevăzute în contractul de finanțare înainte de semnarea acestuia.

Garanția aferentă avansului trebuie constituită la dispoziția AFIR pentru o perioadă cuprinsă între data cererii de acordare a avansului și data expirării duratei de execuție a Contractului de Finanțare

Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului și devine parte integrantă din contractul de finanțare. La momentul finalizării proiectului și ulterior stabilirii faptului că valoarea cheltuielilor autorizate la plată depășește valoarea avansului acordat, garanția financiară poate fi eliberată.

Beneficiarul care a încasat de la Autoritatea Contractantă plata în avans și solicită prelungirea perioadei maxime de execuție aprobate prin contractul de finanțare, este obligat ca, în vederea prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să depună la Autoritatea Contractantă documentul prin care dovedește prelungirea valabilității Scrisorii de Garanție Bancară/Nebancară (înregistrată pe toată perioada de valabilitate a garanției în Registrul special al Băncii Naționale a României), care să acopere noul termen de execuție solicitat.

În cazul în care beneficiarul nu prezintă Autorității Contractante dovada prelungirii termenului de valabilitate a garanției cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de expirarea valabilității acesteia, Autoritatea Contractantă va proceda la executarea garanției.

Recuperarea sumei reprezentând avansul acordat și nejustificat se face prin plată voluntară (în termen de maxim 5 zile lucrătoare), cât și prin executarea garanțiilor de către Autoritatea Contractantă (după caz), cu perceperea de dobânzi și penalități.

În cazul în care AFIR constată că suma cheltuielilor reale efectuate, justificată pe bază de documente, care corespund contribuției financiare a Uniunii Europene și contribuției publice naționale pentru investiții, depășește valoarea avansului acordat, garanția poate fi eliberată.

La cerere, Autoritatea Contractantă va notifica instituția emitentă a garanției cu privire la finalizarea proiectului, justificarea utilizării integrale a avansului acordat beneficiarului și faptul că garanția poate fi eliberată.

Sumele reprezentând avansuri acordate și nejustificate la termenele stabilite prin contractul de finanțare, precum și în cazul în care se procedează la încetarea contractului de finanțare, înainte de finalizarea implementării proiectului, la solicitarea beneficiarului sau din inițiativa Autorității Contractante, înainte de expirarea termenului de valabilitate a garanției pentru care nu s-a obținut prelungirea acesteia, se recuperează de Autoritatea Contractantă prin executarea garanției, cu perceperea de dobânzi și penalități calculate și datorate pentru perioada cuprinsă între data acordării avansului și data recuperării integrale a acestuia.

Precizări referitoare la modificarea Contractului de Finanțare.

- ✓ Beneficiarul poate solicita modificarea Contractului de finanțare în cursul duratei de valabilitate a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea efect retroactiv.
- ✓ Beneficiarul poate solicita doar modificări care nu afectează eligibilitatea, selecția, funcționalitatea și obiectivul proiectului (de ex. nu se vor accepta modificări și înlocuiri de clădiri, schimbarea locației și a obiectivelor).
- ✓ Modificarea contractului se va face cu acordul ambelor părți contractante, cu excepția situațiilor în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.
- ✓ Beneficiarul poate efectua modificări tehnice și financiare, în sensul realocărilor între liniile bugetare, dacă acestea nu schimbă scopul principal al proiectului, și nu afectează funcționalitatea investiției, criteriile de eligibilitate și selecție pentru care proiectul a fost selectat și contractat iar modificarea financiară se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile.
- ✓ Beneficiarul va transmite Autorității Contractante bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcute, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia, fără a fi însă necesară amendarea Contractului de finanțare prin act adițional.

Atenție! Solicitățile de modificare a contractului se încarcă și se transmit exclusiv din contul fiecărui beneficiar deschis în cadrul portalului www.afir.ro.

În cazul constatării unei nereguli cu privire la încheierea ori executarea Contractului, inclusiv în cazul în care beneficiarul este declarat în stare de incapacitate de plată sau a fost declanșată procedura insolvenței/falimentului, în cazul nerespectării condițiilor de eligibilitate și criteriilor de selecție precum și în situația în care Autoritatea Contractantă constată că cele declarate pe proprie răspundere de beneficiar, prin reprezentanții săi, nu corespund realității sau documentele/autorizațiile/avizele depuse în vederea obținerii finanțării nerambursabile sunt constatate ca fiind neadevărate/false/incomplete/expirate/inexacte/nu corespund realității, Autoritatea Contractantă poate înceta valabilitatea Contractului, de plin drept, printr-o

notificare scrisă adresată beneficiarului, fără punere în întârziere, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești.

În aceste cazuri, beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă, împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit conform dispozițiilor legale în vigoare și în conformitate cu dispozițiile contractuale.

Prin excepție, în situația în care neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este de natură a afecta condițiile de eligibilitate și selecție a proiectului, recuperarea sprijinului financiar se va realiza în mod proporțional cu gradul de neîndeplinire.

Anterior încetării Contractului de Finanțare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul și/sau plățile ca o măsură de precauție, fără o avertizare prealabilă.

În cazul solicitării de înlocuire a reprezentantului legal, beneficiarul va prezenta inclusiv declarația privind prelucrarea datelor cu caracter personal și declarația prin care este exprimat consimțământul ca AFIR să solicite instituțiilor abilitate conform legii, extrasul de pe cazierul judiciar, declarații ce vor fi semnate de noul reprezentant legal.

3.3 Achizițiile

Derularea procedurii de achiziții pentru cheltuielile rambursabile suportate de beneficiar, se poate face începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie răspundere, cu mențiunea că derularea contractului de achiziții pentru bunuri, servicii (managementul proiectului) și execuție lucrări va începe după semnarea Contractului de finanțare și după avizul favorabil din partea AFIR cu privire la achiziția derulată.

Avizarea dosarelor de achiziții se va realiza ulterior semnării Contractului de finanțare cu AFIR.

Întreaga procedură de achiziții servicii, bunuri și de execuție lucrări, în cadrul proiectelor finanțate prin PS 2023-2027 se va derula on-line pe site-ul www.afir.ro, conform prevederilor Manualului de achiziții aplicabil la momentul demarării procedurii de achiziție de către beneficiar și Instrucțiunilor de publicare disponibile pe site-ul Agenției (tutoriale), valabile atât pentru beneficiari cât și pentru ofertanți, condiția cerută fiind autentificarea beneficiarului/solicitantului pe site-ul www.afir.ro.

Atenție! Trebuie să aveți în vedere ca derularea/finalizarea, inclusiv avizarea din partea AFIR a procedurii de achiziții să se realizeze înainte de îndeplinirea termenului de depunere a primei tranșe de plată, respectiv 12 luni de la încheierea Contractului de finanțare.

Procedurile de achiziții pentru serviciile de consultanță, studii teren, întocmirea Proiectelor tehnice, necesare întocmirii Cererii de finanțare, se vor derula după cum urmează

➤ **Contracte ≤ 15.000 EURO,**

fără TVA, conform Bugetului indicativ, se pot adjudeca prin atribuire directă.

➤ **Contracte > 15.000 EURO,** fara TVA, conform Bugetului indicativ, pentru servicii de consultanță și servicii pentru întocmirea Proiectelor tehnice derulate anterior încheierii Contractului de finanțare cu AFIR, procedura de achiziții se va derula on-line cu respectarea prevederilor Manualului de achiziții pentru beneficiarii privați ai PS postat pe site-ul AFIR

Termenul limită de depunere a ofertelor este de minimum 10 zile lucrătoare de la data publicării invitației de participare pe site-ul www.afir.info.

Atenție!

Solicitanții vor derula procedura de achiziții servicii înainte de semnarea contractului de finanțare cu AFIR, aceștia vor respecta prevederile procedurii de achiziții servicii din Manualul de achiziții pentru beneficiarii privați postat pe pagina de internet AFIR.

Atenție!

Alegerea tipului de procedură se stabilește în funcție de valoarea totală a serviciilor, bunurilor sau lucrărilor de același tip (valoare eligibilă + neeligibilă). Trebuie avut în vedere faptul că serviciile/bunurile au CPV-uri diferite, ceea ce înseamnă că tipul procedurii de achiziții nu poate fi limitată la nivelul liniei bugetare.

Cu toate acestea, în cazul în care beneficiarul optează pentru derularea procedurii cu o singură ofertă pentru achiziții de bunuri/servicii diferite care corespund liniilor bugetare enumerate anterior și care au coduri CPV diferite, experții vor verifica dacă bunurile/serviciile respective răspund unor necesități diferite (ex: mobile, componente IT) și se poate folosi într-adevăr modalitatea de achiziție menționată (o singură ofertă), sau dacă s-a încercat eludarea procedurii de selecție de oferte în scopul divizării achizițiilor de servicii sau bunuri.

O astfel de excepție este linia bugetară 3.7.1, unde consultanța poate fi împărțită în două contracte, în etape diferite (ani) diferiți. În cazul în care valoarea totală depășește suma de 30 mii euro, procedura de adjudecare se poate realiza prin încredințare directă pentru primul contract cu valoare de până la 15.000 de euro, iar pentru contractul al doilea, în cazul în care valoarea depășește 15.000 de euro, să se facă prin selecție de oferte.

Atenție! Solicitanții care au desfășurat licitații prin procedura „o singură ofertă” vor încărca dosarele pe portalul on-line de achiziții după ce solicitantul va semna Contractul de finanțare cu AFIR. Verificarea și avizarea dosarelor de achiziții în mediul on-line se va efectua la nivelul CRFIR, prin intermediul departamentului de specialitate numai după ce solicitantul va semna Contractul de finanțare cu AFIR.

Solicitantul are posibilitatea să demareze procedurile de achiziții pentru serviciile sus menționate prin modulul de achiziții on-line înainte sau începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie răspundere, avizarea dosarelor de achiziții realizându-se ulterior semnării Contractului de finanțare cu AFIR.

Atenție! La sesizarea motivată și susținută cu dovezi a unui beneficiar/ contractor cu Finanțare din FEADR, cu privire la consultanții/ contractorii/ beneficiarii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, cu excepția cazurilor de forță majoră, AFIR/ MADR, după o verificare prealabilă și în baza unui act administrativ de constatare, poate să includă și să facă publice informațiile despre aceștia în Lista consultanților/ contractorilor/ beneficiarilor care nu își respectă obligațiile contractuale.

Informații privind consultanții, contractorii și beneficiarii sprijinului financiar nerambursabil care nu își respectă obligațiile contractuale vor putea fi consultate pe site-ul oficial al AFIR.

Atenție!

Operațiunile prezente în Cererea de finanțare și în fișa intervenției pentru care sprijinul se va acorda sub forma costurilor standard nu se supun procedurii de achiziții.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** se definește prin:

A. Conflictul de interese între acționarii/asociații beneficiarului privat și ofertanții acestuia, între membrii comisiile de evaluare și ofertanti:

Acționariatul eneficiarului (până la proprietarii finali), reprezentanții legali ai acestuia, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (administratori, membri în consilii de administrație etc) și membrii comisiilor de evaluare:

- a. dețin acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți sau subcontractanți;
- b. fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membri ai consiliilor de administrație etc.) sau de supervizare ale unuia dintre ofertanti sau subcontractanti;
- c. sunt în relație de rudenie până la gradul II sau afîn cu persoane aflate în situațiile de mai sus.

B. Conflictul de interese între ofertanti:

Acționariatului ofertanților (până la proprietarii finali), reprezentanții legali, membrii în structurile de conducere ale beneficiarului (consilii de administrație etc):

- a. Ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție (OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare);
- b. Fac parte din structurile de conducere (reprezentanți legali, administratori, membri ai consiliilor de administrație etc) sau de supervizare ale unui alt ofertant sau subcontractant;
- c. Sunt în relație de rudenie până la gradul II sau afîn cu persoane aflate în situațiile de mai sus.

Nerespectarea de către beneficiarii FEADR a Instrucțiunilor privind achizițiile private -anexă la contractul de finanțare atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau bunuri.

Pe parcursul derulării procedurilor de achiziții, la adoptarea oricărei decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea;
- Tratatamentul egal;

- Recunoașterea reciprocă;
- Transparența;
- Proportionalitatea;
- Asumarea răspunderii.

Atenție! Solicitanții care vor derula procedura de achiziții servicii, cu o valoare mai mare de 15.000 euro, înainte de semnarea contractului de finanțare cu AFIR, vor respecta prevederile Manualului de achiziții postat pe pagina de internet AFIR la momentul demarării procedurii.

3.4 Plata

Beneficiarul va depune Dosarele cererilor de plată, în conformitate cu Graficul de depunere a dosarelor cererilor de plată din cadrul Contractului de finanțare.

În termen de maximum 12 luni de la semnarea Contractului de finanțare, beneficiarul trebuie să prezinte următoarele:

- **Dosarul Cererii de Plată pentru prima tranșă de plată,**
- **Documentul final de mediu (Clasarea notificării/Decizia etapei de încadrare, ca document final/Acord de mediu, emis de autoritatea teritorială competentă de protecția mediului conform Legii nr. 292/2018, cu modificările și completările ulterioare), dacă nu a fost depus odată cu Cererea de Finanțare.**

Atenție!

După expirarea termenului prevăzut pentru depunerea primei cereri de plată, și în cazul în care documentele menționate mai sus nu sunt prezentate, Contractul de Finanțare va fi reziliat. În cazul în care beneficiază de avans de maxim 50% din valoarea sprijinului financiar nerambursabil, beneficiarul poate depune cererea de plată pentru avans numai după semnarea Contractului de Finanțare.

Dosarul Cererii de Plată se depune on-line de beneficiar conform procedurilor de lucru AFIR în vigoare la momentul depunerii. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (Anexă la Contractul de finanțare).

Dosarele Cererilor de plată trebuie să cuprindă și documentele doveditoare care atestă calitatea materialului săditor de plantare.

Utilizarea semnăturii electronice pe formularele de plată aferente proiectelor de investiții depuse pe această intervenție este obligatorie.

Beneficiarii finanțărilor PS trebuie să completeze electronic formularele de plată și să le încarce în sistemul electronic prin intermediul paginii de internet a AFIR. Aplicația nu va mai solicita și încărcarea documentului tipărit, semnat olograf și scanat.

Beneficiarii prezintă cererea eligibilă pentru prima tranșă de plată și documentele justificative în termen de cel mult 12 luni de la data semnării contractului de finanțare de la data semnării contractului de finanțare. Aceste termene se pot prelungi cu cel mult 3 luni, cu plata penalităților prevăzute în contractul de finanțare și cu prezentarea de către beneficiar a dovezii demarării implementării proiectului.

Se consideră depusă în termen cererea de plată și/sau solicitarea de prelungire care au/a fost depuse/depusă cel mai târziu în ultima zi a lunii în care este stabilit a se împlini termenul indicat anterior.

Nedepunerea cererii de plată în termenele menționate are ca efect rezilierea contractului de finanțare.

Termenul limită de efectuare a plăților către beneficiar este de maxim 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată.

4.1 Documentele necesare întocmirii Cererii de Finanțare.

Vor fi bifate căsuțele corespunzătoare documentelor justificative din cadrul Punctului E al Cererii de finanțare, LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE PROIECTELOR AFERENTE DR-19, din coloana DOCUMENTE DEPUSE LA CEREREA DE FINANȚARE, iar pentru cele obligatoriu a fi depuse după publicarea Raportului de selecție și primirea Notificării de selecție la momentul contractării se vor bifa căsuțele corespunzătoare documentelor justificative din coloana DOCUMENTE DEPUSE LA MOMENTUL CONTRACTĂRII. Documentele justificative necesare la momentul depunerii Cererii de Finanțare vor fi încărcate on-line.

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare sunt:

1. Proiectul tehnic avizat de o persoană fizică autorizată/persoană juridică autorizată/entitate înființată în baza OUG 44/2008 care deține certificat de atestare în domeniul silvic pentru proiectarea lucrărilor de împădurire și a perdelelor forestiere conform Ordinului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1763/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind atestarea persoanelor juridice care realizează lucrări de regenerare și întreținere a semințșurilor și plantațiilor, lucrări de îngrijire a arboretelor, precum și atestarea persoanelor fizice și juridice care efectuează proiectare și/sau execută lucrări de îmbunătățiri funciare în domeniul silvic, cu modificările ulterioare.

În cazul aprobării sau modificării PT, beneficiarul va prezenta și originalul PT pentru a se confrunta cu copia scanată transmisă prin sistemul on-line.

2. Documentele de înființare ale solicitantului

a) HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăților agricole, însoțită de Statutul Societății agricole, încheierea de înregistrare la judecatorie a formelor asociative obști, composorate etc, în baza Legii nr.1/2000;

b) STATUT pentru Societatea cooperativă agricolă (înființată în baza Legii nr. 1/ 2005) și Cooperativa agricolă (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004, cu modificările și completările ulterioare, composorate, obști și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (menționate în *Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere*, cu modificările și completările ulterioare), din care să reiasă ca acestea se încadrează în categoria: societate cooperativă agricolă, cooperativă agricolă sau fermier în conformitate cu art 7, alin (21) din OUG 3/2015, cu completările și modificările ulterioare;

c) DOCUMENT DE ÎNFIINȚARE A INSTITUTELOR DE CERCETARE, a Centrelor, stațiunilor și unităților de cercetare –dezvoltare și didactice din domeniul agricol.
Pentru celelalte categorii de solicitanți se va verifica baza de date RECOM de către experții AFIR. În cazul în care din diferite motive verificarea nu este posibilă, se va solicita documentul de înființare la cererea de informații suplimentare.

3. Documente proprietate/ folosință pentru exploatarea agricolă, după caz:

a) Document care atestă dreptul de proprietate asupra terenului agricol conform legislației în vigoare (contract de vânzare - cumpărare autentificat de notar, act de donație autentificat de notar, hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu punere în posesie, certificat de moștenitor autentificat de notar și, după caz, însoțit de actul (hotărâre judecătorească sau act notarial) de partaj, precum și alte documente care demonstrează terților dreptul de proprietate conform legislației în vigoare (autentificate la notar).

b) Tabel centralizator - emis de Primărie, semnat de persoanele autorizate conform legii, (conținând sumarul contractelor de arendare valabile la data depunerii Cererii de finanțare), cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință și durata de arendare.

c) Contract de concesiune valabil la data depunerii Cererii de finanțare însoțit de adresa emisă de concedent care conține situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze, suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea) și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces.

d) Contractul de comodat/ contractul de închiriere/ documentul potrivit căruia suprafața de teren a fost dată temporar în administrare/ folosință.

e) Copie după Hotărârea Guvernului sau a Consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local al comunei, al orașului sau al municipiului, după caz, prin care se constituie dreptul de administrare, pentru entitățile publice care au teren în administrare.

În cazul contractelor/documentelor de mai sus care conferă drept de folosință asupra terenului pe care se realizează investiția **se acceptă doar acele documente care conferă drepturile respective pe o perioadă de minimum 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.**

Contractele care conferă dreptul de folosință asupra terenurilor agricole trebuie să fie încheiate în numele solicitantului și să fie valabile la momentul depunerii Cererii de finanțare.

4. Document pentru efectivul de animale deținut în proprietate:

- **EXTRAS DIN REGISTRUL EXPLOATATIEI** emis de ANSVSA/DSVSA/ANZ cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii Cererii de Finanțare, din care să rezulte efectivul de animale deținut, însoțit de formular de mișcare ANSVSA/DSVSA/ANZ (Anexa 4 din Normele sanitare veterinare ale Ordinului ANSVSA nr. 40/2010); Formularul de mișcare se depune dacă există diferențe dintre mențiunile din SF, Cererea de Finanțare și extrasul din Registrul Exploatațiilor de la ANSVSA.

- Pentru exploatațiile agricole care dețin păsări și albine - **ADEVERINȚĂ ELIBERATĂ DE MEDICUL VETERINAR DE CIRCUMSCRIȚIE**, emisă cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii Cererii de Finanțare, din care rezulta numărul păsărilor și al familiilor de albine și data înscrierii solicitantului în Registrul Exploatației.

5. **Certificat constatator eliberat de Oficiul Registrului Comerțului**, emis cu maximum 30 de zile înainte de data depunerii cererii de finanțare, dacă este cazul.
6. **Declarație pe propria răspundere privind situația juridică a terenului referitoare la lipsa litigiilor de proprietate** (Anexa 8).
7. **Extras de Carte Funciară** eliberat cu maximum 30 de zile înainte de depunerea Cererii de finanțare și/sau Acordul creditorului privind execuția investiției și graficul de rambursare a creditului.

Atenție! Se va depune în situația în care imobilul pe care se execută investiția nu est e liber de sarcini.

8. **Raport asupra utilizării programelor** de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant (va cuprinde obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile, costuri și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului) pentru solicitanții care au mai beneficiat de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2007 pentru aceleași tipuri de investiții.

9. **Documentul emis de ANPM, doar dacă acesta poate fi adus la momentul depunerii cererii de finanțare:**

Clasarea notificării/ Decizia etapei de încadrare ca document final (prin care se precizează că proiectul nu se supune evaluării impactului asupra mediului și nici evaluării adecvate)/ Acordul de mediu emis de autoritatea teritorială competentă de protecția mediului conform Legii nr. 292/2018, cu modificările și completările ulterioare.

În situația în care solicitantul nu deține documentul final la momentul depunerii Cererii de finanțare, acesta se poate aduce la momentul depunerii dosarului aferent primei cereri de plată.

10. **Alte documente justificative** (se vor specifica de către solicitant, după caz).

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de Finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare.

4.2 Lista formularelor ce vor fi disponibile pe site-ul AFIR.

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

- **Cererea de finanțare – Anexa 1** (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înainteaază AFIR în vederea obținerii finanțării); link www.afir.ro

- **Contractul de Finanțare – Anexa 2** (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între AFIR și beneficiarul fondurilor nerambursabile); link www.afir.ro

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

- **Cererea de Plată pentru avans** (Cerere de plată pentru solicitarea avansului); link www.afir.ro
- **Cererea de Plată** (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc); link www.afir.ro

Grafic de eşalonare anuală a plăților asumat prin Contractul de Finanțare (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată precum și procentele minime de plată stabilite de AFIR pentru fiecare an de implementare); link www.afir.ro

 Declarația de cheltuieli (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/servicii/lucrări/actualizări/diverse și neprevăzute); link www.afir.ro

 Raportul de execuție (document care prevede realizările fizice și cele financiare); link www.afir.ro

 Declarația pe propria răspundere a beneficiarului (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de Finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă); link www.afir.ro

De asemenea, în pagina de internet a AFIR, www.afir.ro, puteți consulta și descărca:

✓ **Fișa Intervenției (DR 19 - Investiții neproductive la nivel de fermă)**

TOATE FORMULARELE PREZENTATE AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE AFIR POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A AFIR (www.afir.ro – INVESTIȚII PRIN FEADR – Intervenția DR 19 - Investiții neproductive la nivel de fermă) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE AFIR DIN ȚARĂ.

4.3 REGULI PRIVIND TRANSPARENȚA ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR REFERITOARE LA BENEFICIARI

Potrivit prevederilor art. 98 din Regulamentul (UE) 2021/2116, pe site-ul web al AFIR se publica informațiile referitoare la beneficiarii FEADR, astfel:

AFIR publică pe site-ul de internet lista operațiunilor selectate pentru sprijin din FEADR și actualizează lista respectivă cel puțin la fiecare patru luni. Fiecare operațiune are un cod unic. Lista conține următoarele date:

- a) în cazul persoanelor juridice, denumirea beneficiarului și, în cazul unei achiziții publice, denumirea contractantului;
- b) în cazul în care beneficiarul este o persoană fizică, prenumele și numele;
- c) denumirea operațiunii;
- d) scopul operațiunii și realizările preconizate sau efective ale acesteia;
- e) data de începere a operațiunii;
- f) data preconizată sau efectivă de încheiere a operațiunii;
- g) costul total al operațiunii;
- h) fondul vizat;

- i) obiectivul specific vizat;
- j) rata de cofinanțare a Uniunii;
- k) indicatorul de localizare sau datele de geolocalizare pentru operațiunea și țara în cauză;
- l) pentru operațiuni mobile sau operațiuni care acoperă mai multe locuri, localizarea beneficiarului, atunci când acesta este o persoană juridică, sau nivelul de regiune NUTS 2, atunci când beneficiarul este o persoană fizică;

m) tipul de intervenție pentru operațiune, în conformitate cu articolul 73 alineatul (2) litera (g) din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

Datele menționate la litera (b) se șterg după doi ani de la data publicării inițiale pe site-ul de internet.

Datele menționate la lit.a) – m), astfel cum au fost furnizate de către beneficiari, se publică pe site-ul de internet al AFIR, în formate deschise și prelucrabile automat, potrivit articolului 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, care permit sortarea, căutarea, extragerea, compararea și reutilizarea datelor.

Beneficiarii FEADR au obligația de a furniza informațiile necesare pentru identificarea lor, inclusiv, dacă este cazul, pentru identificarea grupului din care fac parte, astfel cum este definit la articolul 2 punctul 11 din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului.

Informațiile pentru identificarea grupului din care fac parte se furnizează și se publică în conformitate cu art. 44 din Regulamentul (UE) de punere în aplicare 2022/128 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența.(7) Informațiile referitoare la beneficiari vor fi făcute publice în conformitate cu articolul 98 din Regulamentul (UE) 2021/2116 și acestea pot fi prelucrate de către organisme de audit și de investigare naționale sau ale Uniunii în vederea protejării intereselor financiare ale Uniunii, potrivit prevederilor art. 99 și art. 101 din Regulamentul (UE) 2021/2116.

Datele cu caracter personal din cererea de finanțare/ajutor/angajamente/contracte/decizii/alte documente referitoare la finanțare din FEADR sunt colectate, prelucrate și stocate/ arhivate sau publicate de către AFIR și/sau Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală

Dezvoltare Rurala – Autoritate de Management pentru PNDR în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute la art.151 din Regulamentul (UE) 2021/2115 sau prelucrate de alți destinatari pentru îndeplinirea obligațiilor legale ale acestora, cu respectarea prevederilor:

- Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Legii nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu modificările și completările ulterioare (de transpunere a Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 201 din 31 iulie 2002.

4.4 Dictionar

Active corporale - active precum plantațiile de arbori ce servesc ca perdele naturale de protecție;

Active necorporale - active care nu au o concretizare fizică sau financiară precum licențele, know-how-ul sau alte drepturi de proprietate intelectuală;

Beneficiar – persoană juridică care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de Finanțare – cererea prin care se solicită sprijin financiar nerambursabil în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013, elaborată în conformitate cu ghidurile specifice pentru finanțarea activităților care fac obiectul proiectului. Cererea se completează electronic și se depune online la AFIR de către beneficiar în cadrul licitației de proiecte pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Cerere de plată/rambursare – cererea depusă de către un beneficiar, prin care se solicită agenției de plată virarea sumelor, în baza contractului de finanțare și a documentației justificative stabilite prin ghiduri specifice pentru finanțarea activităților care fac obiectul proiectului;

Comitet de monitorizare - reprezintă organismul responsabil cu monitorizarea și evaluarea progreselor înregistrate în implementarea PS 2023-2027, în direcția realizării obiectivelor acestuia,

în condițiile art. 124 din Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013;

Planul strategic PAC 2023-2027 reprezintă documentul programatic, în sensul art. 104 din regulamentul PS, în care sunt prevăzute intervențiile și sumele alocate României din FEADR, care se aprobă de Comisia Europeană prin decizie de punere în aplicare.

Costuri generale ale proiectului - reprezintă acele costuri necesare pentru pregătirea și implementarea proiectului, constând în cheltuieli pentru consultanță, proiectare, monitorizare și management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxele pentru eliberarea certificatelor, precum și cele privind obținerea avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, prevăzute în legislația națională;

Derulare proiect – reprezintă totalitatea activităților derulate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului.

Dosarul cererii de finanțare – cererea de finanțare împreună cu documentele anexate.

Eligibilitate – reprezintă îndeplinirea condițiilor și criteriilor minime de către un solicitant așa cum sunt precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de finanțare și Contractul de finanțare pentru FEADR;

Evaluare proiect - reprezintă actul procedural ce cuprinde verificarea eligibilității și scorarea/punctarea proiectului, finalizat cu decizia de încadrare a proiectului în una din următoarele situații: neeligibil/neconform/eligibil fără finanțare/selectat pentru finanțare/retras;

Fermier – o persoană fizică sau juridică sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin în temeiul dreptului intern, a cărei/căruia exploatare intră în domeniul de aplicare teritorială al tratatelor definit la articolul 52 din Tratatul privind Uniunea Europeană, coroborat cu articolele 349 și 355 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), și care desfășoară o activitate agricolă;

Fișa intervenției – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – fonduri acordate unei persoane fizice autorizate sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a **intervenției** DR 19 - *Investiții neproductive la nivel de fermă* și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de AFIR;

Implementare proiect – reprezintă totalitatea activităților derulate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului până la data depunerii ultimei tranșe de plată;

Intervenție – un instrument de sprijin însoțit de un set de condiții de eligibilitate specificate în PS 2023-2027 pe baza unui tip de intervenție FEADR prevăzut în regulamentul PS și definește aria de

finanțare prin care se poate realiza cofinanțarea proiectelor (reprezintă o sumă de activități cofinanțate prin fonduri nerambursabile);

Întreprindere - orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma juridică, de modul de finanțare sau de existența unui scop lucrativ al acesteia.

Perdelele naturale de protecție - formațiuni cu vegetație forestieră, arborescentă și/sau arbustivă, cu o lățime cuprinsă între 2 și 6 metri, înființate prin plantare, utilizând formula de plantare corespunzătoare culturii pe care o protejează, amplasate pe terenurile agricole din cadrul fermelor, cu scopul de a le proteja împotriva factorilor climatici dăunători, de a crește biodiversitatea, gradul de reziliență al fermelor în condițiile schimbărilor climatice și valoarea peisajului.

Potențial beneficiar – persoană juridică care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PS) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu AFIR;

Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizări comune de piață;

Proiect neconform – proiect al cărui punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar corespunzător sau proiect încadrat greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei intervenții/componente (alocare distinctă).

Reprezentantul legal – este persoana desemnată să reprezinte solicitantul în relația contractuală cu AFIR, conform legislației în vigoare; **Solicitant** – persoană juridică, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;

Solicitant – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;

Suprafața de teren deservită de perdea – suprafața de teren ocupată cu cultura pentru care se solicită investiția pentru înființarea perdelei de protecție, inclusiv suprafața ocupată de perdeaua de protecție;

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul ghid și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul ghid și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;

Abrevieri:

AFIR – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul AFIR îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

AM-PS – Autoritatea de management – Planul Strategic;

ANAF – Agenția Națională de Administrare Fiscală;

ANPM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului;

Arb – Specii de arbuști utilizate în schema de plantare a perdelelor forestiere de protecție;

CRFIR – Centrele Regionale pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel regional a AFIR (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune;

ICAS – Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

MCID – Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării;

P – Specii principale de arbori utilizate în schema de plantare a perdelelor forestiere de protecție

PS 2023 – 2027 – Planul Strategic PAC 2023-2027, Planul strategic PAC 2023-2027 reprezintă documentul programatic, în sensul art. 104 din regulamentul PS, în care sunt prevăzute intervențiile și sumele alocate României din FEADR, care se aprobă de Comisia Europeană prin decizie de punere în aplicare;

S – Specii secundare (de amestec) de arbori utilizate în schema de plantare a perdelelor forestiere de protecție.

SOC (coeficient producție standard) – Producția standard a unui produs agricol (cultură sau animale), prescurtat SOC, este valoarea medie monetară a producției agricole la prețul de la poarta fermei, în euro pe hectar sau pe cap de animale;

4.5 AFIR în sprijinul dumneavoastră

Fiecare cetățean al României, precum și persoanele juridice de drept român care se încadrează în aria de finanțare a intervențiilor din cadrul PS, au dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

AFIR vă stă la dispoziție de Luni până Joi, între orele 8:30 și 17:00, iar Vineri între orele 8:30 și 14:30 pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a PS 2023-2027, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PS 2023-2027.

Experții AFIR vă pot acorda, în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții AFIR nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului. Echipa AFIR vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a AFIR.

De asemenea, dacă veți considera că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PS 2023-2027, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

Pentru a afla detalii privind condițiile și modalitatea de accesare, fondurile disponibile precum și investițiile care sunt finanțate prin FEADR, consultați acest Ghid. Dacă doriți informații suplimentare puteți să consultați secțiunea *Întrebări frecvente* de pe pagina de internet a AFIR www.afir.ro sau să formulați întrebări către departamentul de relații publice din cadrul AFIR. Menționăm faptul că în secțiunea *Întrebări frecvente* sunt publicate toate întrebările și răspunsurile la spețe concrete care au aplicabilitate generală, fiind astfel de interes pentru mai mulți potențiali beneficiari.

AFIR, prin cele 8 Centre Regionale , vă poate acorda informațiile necesare pentru a solicita finanțarea proiectului dumneavoastră.

Dacă doriți să obțineți informații sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne!

București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1

reclamatii@afir.ro

www.afir.ro

www.facebook.com/afir.ro

twitter: @AFIR_RO

031 – 860.11.00

* * *